

ræsonnerer det ærede Medlem rent formelt juridisk. Den formelle, begrebsmæssige Jura har for mig aldrig haft ringeste Værd, naar den ikke tjente Livets Krav. Det ærede Medlem mente imidlertid ogsaa, at Loven ved Bestemmelsen om den tilbagevirkende Kraft netop ikke harmonerede med Livets Krav, idet Loven kunde komme til at ramme ganske andre end dem, den tilsigtede at ramme. Det er rigtigt, at det kan tænkes, og derfor beklager jeg, at det ærede Medlem ikke i Udvalget arbejdede stærkere sammen med os andre paa at finde netop den Formulering, der ogsaa kunde tilfredsstillende ham, naar han dog maatte kunne sige sig selv, at Loven vilde faa tilbagevirkende Kraft. Alligevel er det dog nærmest Tankeeksperimenter, det ærede Medlem er inde paa. Lad os hellere en Gang vende Sagen om. Hvis vi udelader denne Bestemmelse om tilbagevirkende Kraft for at undgaa at krænke den formelle Jura og Tankeeksperimenterne, vil jeg gerne spørge, om vi da ikke vil komme til at gøre materiel Uret, om ikke den ærede Ordfører netop har Ret i sine Betragtninger, naar han, som jeg ogsaa har gjort det, paaviste baade det umoraliske og det mindre appetitlige i, at Godsejerne benyttede Lejligheden til i disse Aar at rive Fæstegaarden ud af Fæsterens og hans Slægts Besiddelse. Man har betonet det heldige i, at Brugeren med Lyst og Mod skulde udnytte Ejendommen, men jeg tror dog, at den citerede Forfatter vilde faa en lidt bitter Smag i Munden, hvis han hørte, at dette Citat skulde bruges til at begunstige Godsejerens Ret mod Fæsterens naturlige Ret til at bevare Fæstegaarden i Slægtens Besiddelse fremfor, at den skulde gaa over paa helt andre Hænder. Den rette Lyst og Mod vil det i alt Fald ikke medvirke til at fremme. Derfor vil vi ogsaa fra vor Side, trods al den formelle Jura, være med til at stemme for Bestemmelsen i den her foreslaaede Form, da vi ikke med det ærede Medlems Bistand har kunnet finde nogen, der var endnu heldigere.

Godskesen: Den sidste ærede Taler fremhævede atter Forholdet til Godsejerne. Men det, jeg har fremhævet, er netop, at den Godsejer, der har solgt Gaarden, har faaet sit Vederlag og har faaet det efter Dagens Pris, og han beholder dette Beløb ganske urørt i Lommen, ham gør man ikke noget. Men den Mand, der selv efter de Herrers Opfattelse er den langt mere undskyldelige, Køberen, tvinger man

til at sælge Gaarden, som man har købt til Dagens Pris, i Overensstemmelse med Lovens Vilkaar. Det vil sige, han lider et meget betydeligt Tab, medens Godsejeren beholder sin Gevinst. Jeg kan ikke se, at det er formelt, jeg synes, det er i højeste Grad reelt og i højeste Grad stødende. Jeg paaviste ogsaa, at det yderligere kunde være Tilfældet, at man slet ikke kom den Bruger til Hjælp, som man vilde hjælpe, fordi der i de 3¼ Aar kan være foregaaet ikke blot Ejerskifte, men ogsaa Brugerskifte. Forholdet kan være det, at den Bruger, der sad den 25. Februar 1916, eller hans Bo faar ingen Hjælp, men den, der har fæstet Gaarden, efter at den var bortsolgt, vel vidende om, hvorledes Forholdene var under de nye Forhold, giver man den store Fordel, ham kaster man Appelsinen ned i Turbanen. Jeg kan ikke se bedre, end at det er lige saa praktisk som urimeligt.

Steincke: Det var ikke det Tilfælde, det ærede Medlem omtalte her, jeg kaldte formel Jura; det kaldte jeg et Tankeeksperiment.

Godskesen: Det er ikke noget Tankeeksperiment. Det første, nemlig, at den, man kommer til at ramme, ikke er Godsejeren, men Køberen, vil altid være Tilfældet. Det andet, at den, man kommer til at gavne, ikke bliver den oprindelige Bruger, men den senere tiltrædende, det kan blive Tilfældet, nemlig hvis der har fundet Brugerskifte Sted.

Ordføreren (Ole Hansen): Jeg tror, at det virkelige Forhold er dette, at der ingen Fæstegaarde er solgt til Trediemand. Jeg tror, at denne Bestemmelse i Lovforslaget, der har staaet der hele den Tid, det har været forhandlet her i Rigsdagen, og som er blevet enstemmigt vedtaget af Folketinget, altsaa med Tilslutning af det ærede Medlems Partifæller der — og der er jo ogsaa i det andet Ting Jurister, som har stemt for dette Forslag —, har gjort sin Nytte ved at staa i Forslaget, fordi baade den eventuelle Køber og den eventuelle Sælger, som kunde have tænkt sig Muligheden af at gaa udenfor, hvad der var anset for at være rimeligt og rigtigt og forsvarligt, har holdt sig tilbage, fordi de har set, at her var der spærret. Jeg tror altsaa, at Bestemmelsen har gjort sin Nytte, saa det forekommer mig egentlig, at den Kamp, som det ærede Medlem nu fører, er en Kamp mod Vejrmøller.